

KOMUNITNÝ PLÁN MESTA ŽIAR NAD HRONOM

na obdobie rokov 2012 – 2015

žiar nad hronom

Vážení obyvatelia Žiaru nad Hronom,

teší ma, že Vám môžem predstaviť Komunitný plán sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom. Je to nový strategický dokument, ktorý hovorí o tom, akým spôsobom sa má mesto uberať v oblasti sociálnej starostlivosti o obyvateľov. Definuje priority, aktivity a služby, ktoré má mesto rozvíjať v spomínanej oblasti. Komunitný plán je zameraný predovšetkým na cieľové skupiny sociálne znevýhodnených obyvateľov, ako sú seniori, zdravotne postihnutí, rodiny s deťmi či osoby v hmotnej núdzi. Pri jeho tvorbe sa tiež mali na zreteli reálne možnosti, ktoré dnes samospráva pri poskytovaní služieb dokáže zabezpečiť. Čiže výsledkom je reálna stratégia, ktorou sa mesto bude pri vývoji v sociálnej oblasti riadiť.

Ďakujem pracovníckam odboru starostlivosti o obyvateľa Mestského úradu v Žiari nad Hronom, ktoré tento dokument vytvorili. Takisto ďakujem všetkým členom pracovnej komisie, ktorí sa podieľali na kreovaní celej stratégie. Verím, že Komunitný plán sociálnych služieb bude pre naše mesto prínosom.

Mgr. Ivan Černaj, primátor mesta

Obsah

ÚVOD	3
1 VYMEDZENIE ZÁKLADNEJ PROBLEMATIKY	5
1.1 Komunitné plánovanie mesta Žiar nad Hronom	6
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	7
2.1 Demografické a sociologické údaje	7
2.2 Vybrané štatistické údaje	8
2.3 Formy a spôsoby analyzovania súčasného stavu sociálnych služieb na území mesta Žiar nad Hronom	9
Dotazník o sociálnych službách – informačný zdroj potrieb a názorov obyvateľov mesta	11
3 ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK V OBLASTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB – SWOT – ANALÝZA	14
3.1 Swot analýza – výstupy a závery	16
4 ANALÝZA POŽIADAVIEK A STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	18
4.1 Opatrovateľská služba	18
4.2 Odľahčovacia služba	19
4.3 Stravovanie dôchodcov	19
5 ANALÝZA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	20
5.1 Občania v dôchodkovom veku	20
5.2 Občania so zdravotným postihnutím	20
5.3 Rodiny s deťmi a mladí dospelí	20
5.4 Občania v núdzi	22
5.4.1 Občania v hmotnej núdzi	22
5.4.2 Občania a rodiny s príjmom pod hranicou životného minima	22
5.4.3 Rómska komunita	22
5.4.4 Občania bez prístrešia – bezdomovci	23
5.4.5 Občania s rôznymi druhmi závislostí	23
6 INŠTITÚCE POSOBIACE V SOCIÁLNEJ OBLASTI	24
6.1 Pôsobenie mesta Žiar nad Hronom v sociálnej oblasti	24
7 CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	28
8 ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	35
9 VYHODNOTENIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	36
Záver	37

Podakovanie.

Na projekt prípravy I. etapy komunitného plánu sociálnych služieb bola poskytnutá finančná dotácia

z prostriedkov Banskobystrického samosprávneho kraja a mesta Žiar nad Hronom, za čo vyjadrujeme vďaku, nakoľko by sa tvorba dokumentu bez tejto pomoci veľmi ťažko zabezpečovala.

Zároveň sa chceme poďakovať všetkým členom pracovnej skupiny ako aj verejnosti, ktorí svojimi neoceniteľnými skúsenosťami, nápadmi, podnetmi a pripomienkami prispeli veľkou mierou k samotnej tvorbe dokumentu a zároveň potvrdili reálnu potrebu zabezpečovania sociálnych služieb a ich rozvoj na území nášho mesta.

kolektív spracovateľov

ÚVOD

Vypracovanie komunitného plánu sociálnych služieb ukladá obciam a mestám § 80 písm. a) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Mesto Žiar nad Hronom je nositeľom certifikátu kvality ISO 9001:2008 a má trvalý záujem na zlepšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb a vytváraní primeraných podmienok pre zodpovedajúcu kvalitu života jednotlivých generačných skupín obyvateľov.

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov danej komunity.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb:

- posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mesta,
- predchádzať sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- nevynechať zo života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre iných obyvateľov ohrozenie alebo neistotu).

Výsledkom komunitného plánovania je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

Komunitný plán sociálnych služieb **vo svojej prvej etape** stanoví miestne špecifické požiadavky na sociálne služby na základe dôkladnej analýzy prostredia.

V **druhej etape** prípravy budú vypracované:

- A. Priority v zabezpečovaní a poskytovaní sociálnych služieb v meste na obdobie rokov 2012 – 2015.
- B. Stratégia rozvoja sociálnych služieb
 - plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít,
 - systém sledovania realizácie komunitného plánu.

1 VYMEDZENIE ZÁKLADNEJ PROBLEMATIKY

Slovenská republika, ako členská krajina EÚ, sa nevyhla tlaku zmien aj v sociálnej oblasti. Integračné snahy a transformačné procesy s decentralizáciou štátnej správy priniesli samosprávam, mesto Žiar nad Hronom nevynímajúc, množstvo povinností a nových možností, ktoré by mali zaujať miesto v dennodennom živote obyvateľov mesta.

Ide najmä o riešenia ťažkých životných situácií, kedy občan pociťuje potrebu pomoci a nie raz sa obracia práve na vedenie mesta, poslancov mesta a žiada súčinnosť alebo priamu pomoc.

Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov na uspokojovanie všetkých požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a pomoci, ale aj nedostatok neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území nášho mesta, je potrebné venovať zvýšenú pozornosť chápaniu problematiky potreby plánovania existencie jednotlivých sociálnych služieb tak, aby odrážali skutočnú potrebu zo strany obyvateľov mesta, ktorí sú prijímateľmi sociálnych služieb. Zároveň je potrebné aby aj samotní občania mali jasný prehľad o jednotlivých pojmoch a následných súvislostiach, ako aj o účelnom a efektívnom vynakladaní finančných prostriedkov na zabezpečenie alebo samotné poskytovanie sociálnych služieb a pomoci.

Čo sú sociálne služby?

Sociálne služby sú nástrojom realizácie sociálnej práce, resp. sociálnej politiky (Matoušek 2011, 178 s.).

Zákon č. 448/2008, v paragrafe 2, vymedzuje sociálnu službu ako odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť zameranú na prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, jej riešenie alebo zmiernenie v prospech občana, ktorý sa v nej ocitol. Krízová sociálna situácia fyzickej osoby a rodiny sa podľa tohto zákona rieši práve prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

Čo je komunita?

Komunita je určitá skupina ľudí, ktorí žijú na jednom mieste, spájajú ich rôzne sociálne väzby, pričom sú viazaní nielen k sebe navzájom, ale aj k miestu, kde žijú.

Väčšinou tu človek získava emocionálnu podporu, ocenenie ale aj vylúčenie z komunity. Ide napr. o obyvateľov celej obce, mesta, časti mesta, sídliska, záujmovej komunity (napr. záhradkári), komunity charakteristickej sociálnym statusom (napr. rodičia na materskej dovolenke), príslušníkov menšiny, členov skupiny obyvateľov s patologickými problémami (napr. rodičia detí drogovo závislých, dlhodobo nezamestnaní ...) a iní.

Komunitné plánovanie

Komunitné plánovanie je jednou z fáz procesu komunitnej práce, ktorá je charakteristická vysokým podielom účasti samotnej komunity, teda verejnosti na definovaní vlastných potrieb a hľadání možností a zdrojov riešenia problémov v rámci komunity. Dobré a kvalitné plánovanie v komunite teda predpokladá účasť samotných členov komunity – obyvateľov určitej časti sídliska, seniorov, matiek s deťmi, menšiny... na procese komunitného plánovania.

Postupy a techniky komunitného plánovania je možné aplikovať na všetky odvetvové oblasti verejného života, pretože slúžia k tomu, aby sa dotknuté cieľové skupiny a široká verejnosť mohli vyjadriť a aktívne zapojiť do príprav podkladov strategického rozhodnutia oficiálnych orgánov celej komunity napr. mesta, obce...

Kto sú účastníci procesu komunitného plánovania?

V zásade sú to nasledujúce skupiny účastníkov:

- zadávatelia tvorby KPSS – na území mesta Žiar nad Hronom sú to poslanci mesta, ktorí majú povinnosť smerovať a rozhodovať o rozsahu a dôležitosti sociálnych služieb a pracovníci mestského úradu ich vykonávať príp. zabezpečovať (napr. sprostredkovateľským spôsobom).
- spracovatelia KPSS – experti a pracovná skupina
- poskytovatelia sociálnych služieb – VÚC, mesto Žiar nad Hronom, organizácia zriadená mestom, fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, združenie osôb, kultúrne inštitúcie ...
- prijímatelia - užívatelia sociálnych služieb, ktorí zároveň sú aj autori požiadaviek – je to fyzická osoba, člen komunity, občan v nepriaznivej krízovej sociálnej situácii bez ohľadu na to, či niektorú z existujúcich služieb už požíva alebo na niektorú len čaká

1.1 Komunitné plánovanie mesta Žiar nad Hronom

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom je programovým dokumentom, čo znamená, že sa dotýka všetkých občanov mesta. V praxi by to malo znamenať, že ho nemožno chápať ako dokument jedného odboru oficiálnej inštitúcie (napr. MsÚ, odbor starostlivosti o obyvateľa), určitej alebo len jednej komunity mesta alebo len niektorej z jej skupiny obyvateľov.

Pri zhotovovaní KPSS sa vychádzalo z nasledovných materiálov:

- sociologické a demografické údaje mesta
- analýza súčasného stavu sociálnych služieb na území mesta
- z priorit prezentovaných pracovnou skupinou a verejnosťou mesta

Základnými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sa mali sociálne služby v meste Žiar nad Hronom plánovať, sú:

1. seniori, čiže obyvatelia v postproduktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
2. občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami aj s ohľadom na rodiny, v ktorých žijú,
3. sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, týrané deti a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
4. občania v nepriaznivej sociálnej situácii.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Demografické a sociologické údaje

Mesto Žiar nad Hronom malo k 31. 12. 2010 spolu 19 151 obyvateľov. Narodilo sa 192 detí, z toho 95 mužského a 97 ženského pohlavia. V tom istom čase zomrelo 192 obyvateľov, z toho 103 mužov a 89 žien. Do nášho mesta sa v roku 2010 prisťahovalo 242 obyvateľov a odsťahovalo sa 365 obyvateľov.

Ku dňu 30. 06. 2011 žilo v našom meste 19 088 obyvateľov. Z toho bolo vo veku od 0-15 rokov 1 314 chlapcov a 1 252 dievčat, vo veku od 15-18 rokov 312 mužov a 346 žien, vo veku od 18-62 rokov 6 404 mužov a vo veku od 18-60 rokov bolo 6 190 žien. Dôchodcov mužského pohlavia vo veku od 62 rokov bolo 1 135 a ženského pohlavia vo veku od 60 rokov bolo 2 135. K 30. 06. 2011 sa narodilo 77 detí, z toho 44 chlapcov a 33 dievčat. V tom istom čase zomrelo 43 mužov a 42 žien. Prisťahovalo sa 137 obyvateľov a naše mesto opustilo 182 obyvateľov.

Základné sociálno - demografické údaje o meste a obyvateľoch

1. Názov mesta – Žiar nad Hronom	
2. Základné demografické údaje	r. 2010
Počet obyvateľov	19 314
- z toho počet obyvateľov v časti Šášovské Podhradie	298
Veková štruktúra obyvateľov	
Predproduktívny vek - do 15 rokov	2 667
Predproduktívny vek – od 16 do 17 rokov	253
Produktívny vek od 18 do 62 rokov	13 033
Poproduktívny vek od 63 do 70 rokov	1 108
od 71 do 80 rokov	975
od 81 do 90 rokov	942
nad 90 rokov	336
Celkový počet domácností	6 719
Počet novorodencov za rok	196
Počet úmrtí za rok	168
Počet svadiieb za rok	124
Počet rozvodov za rok	148
Počet nezamestnaných občanov	1 037 (9./ 2009)
Počet občanov s ŤZP	1 753
Odhadovaný počet rómskych obyvateľov	1 600
Odhadovaný počet rómskych obyv. v separovanej osade	350 - 400

Tab. č. 1 Základné sociálno-demografické údaje o meste a obyvateľoch za rok 2010
Zdroj: MsÚ Evidencia obyvateľov k 30. 11. 2009, k 31.12.2010

V predproduktívnom veku je spolu 2920 obyvateľov mesta, t. j. 15,1 %.

V produktívnom veku je 13 033 obyvateľov mesta, t. j. 67,5 %.

V poproduktívnom veku je 3 361 obyvateľov mesta, t. j. 17,4 %.

2.2 Vybrané štatistické údaje

OKRES ŽIAR NAD HRONOM

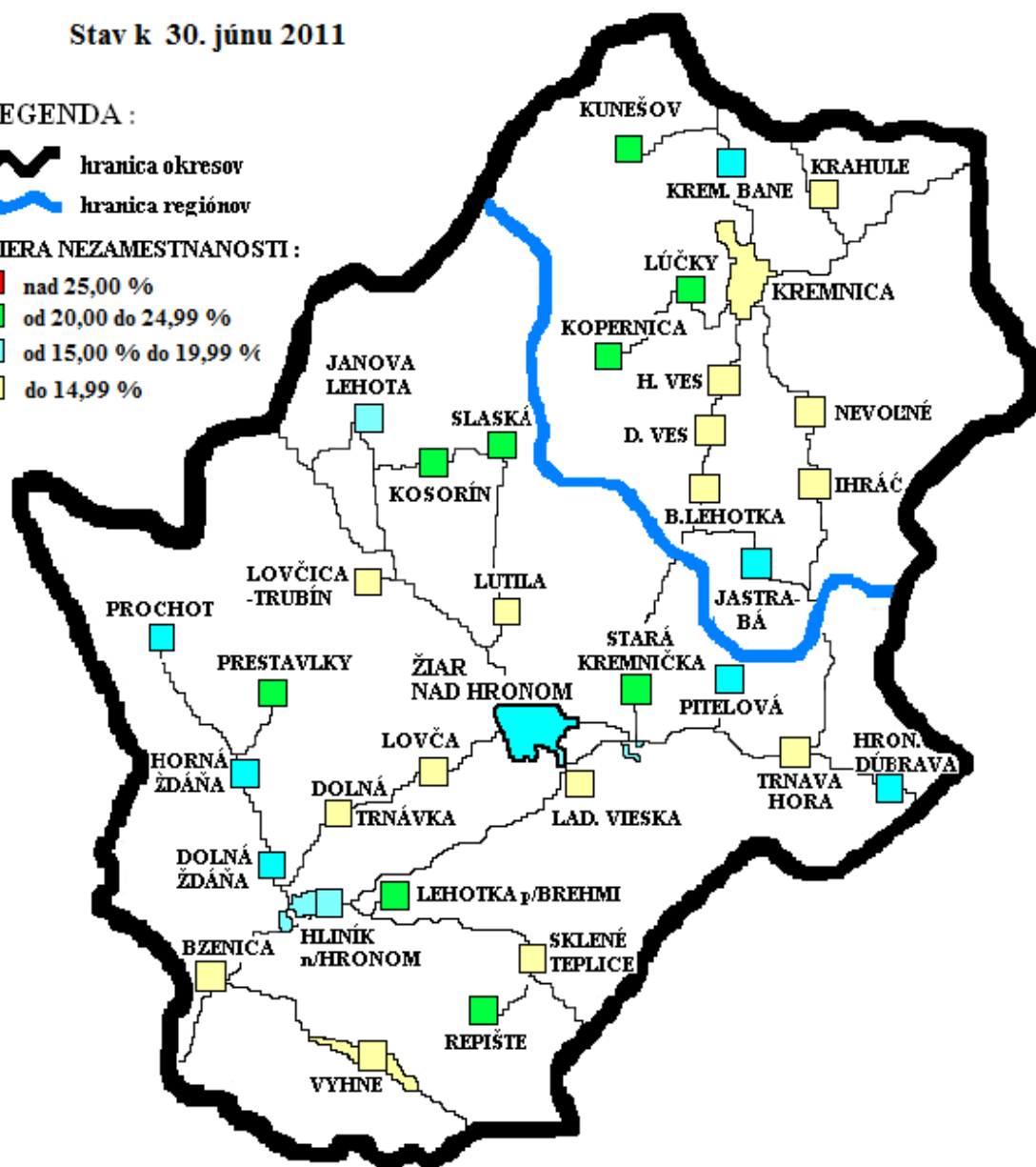
Stav k 30. júnu 2011

LEGENDA :

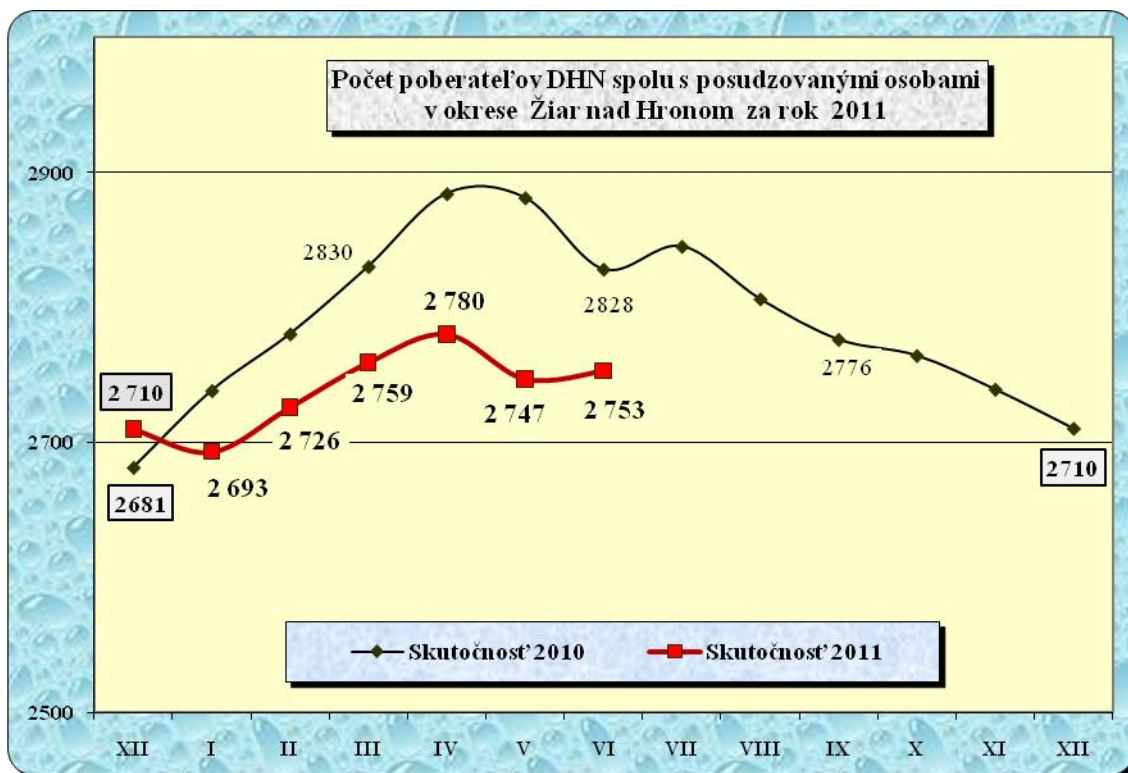
- hranica okresov
- hranica regiónov

MIERA NEZAMESTNANOSTI :

- nad 25,00 %
- od 20,00 do 24,99 %
- od 15,00 % do 19,99 %
- do 14,99 %

Obr. č. 1: Miera nezamestnanosti
Zdroj: Štatistika ÚPSVaR Banská Štiavnica

Graf č. 1: Sociálne dávky a príspevky
Zdroj: Štatistika ÚPSVaR Banská Štiavnica

2.3 Formy a spôsoby analyzovania súčasného stavu sociálnych služieb na území mesta Žiar nad Hronom

Zhotoviteľ dokumentu KPSS mesta Žiar nad Hronom pre zanalyzovanie súčasného stavu sociálnych služieb využil rôzne formy získavania údajov a postupov. Išlo najmä o nasledujúce formy a spôsoby:

- pracovné stretnutia pracovných skupín v I. a II. fáze príprav a ich pripomienkovanie dokumentu,
- forma dotazníka vyplňaného dobrovoľníkmi – občanmi mesta,
- forma verejného stretnutia s obyvateľmi mesta a s vedením mesta – priame osobné pripomienkovanie a písomná forma pripomienkovania cez zbernú urnu a internetovú stránku mesta Žiar nad Hronom. Všetky prednesené požiadavky, názory zámery sú vymenované v tabuľke č. 1. – dodá sa po stretnutí;
- forma pracovného stretnutia s poslancami MsZ, členmi komisie pre sociálne veci a rodinu. Všetky pripomienky takto zozbierané boli vyhodnotené a zapísané do tabuľky č. 2. – dodá sa po uskutočnení stretnutia.

Zloženie pracovnej skupiny v I. fáze príprav KPSS, ktorá bola prizvaná na prípravu Komunitného plánu mesta Žiar nad Hronom

Mariana Páleníková	gestor za mesto Žiar nad Hronom
Soňa Lukyová	zástupca poskytovateľov sociálnych služieb, poslankyňa MsZ v Žiari nad Hronom

Melánia Hricová	zástupca ÚPSVaR
Alica Jasenáková	zástupca poskytovateľov sociálnych služieb Územný spolok Slovenský červený kríž
Jana Mackovičová	zástupca neziskových organizácií Nadácia škola dokorán
Ján Truben	zástupca seniorov, Jednota dôchodcov Slovenska
Emília Pobežková	zástupcovia seniorov, Denné centrum
Janka Šarköziová	zástupca Rómov, OZ Amáro dživipen
Ľubica Kristová	zástupca zdravotne postihnutých občanov, OZ Mosty
Mária Roobová	zástupca zdravotne postihnutých občanov
Viera Šedivcová	zástupca poskytovateľov sociálnych služieb, Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Žiar nad Hronom
Juraj Prôčka	zástupca poskytovateľov sociálnych služieb, Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb Žiar nad Hronom
Monika Minárová	zástupca mesta Žiar nad Hronom
Eva Tóthová	zástupca mesta Žiar nad Hronom
Dagmar Štifnerová	zástupca mesta Žiar nad Hronom

Zloženie pracovnej skupiny v II. fáze príprav KPSS, ktorá bola prizvaná na prípravu Komunitného plánu mesta Žiar nad Hronom

Mariana Páleníková	gestor za mesto Žiar nad Hronom
Soňa Lukyová	ÚTULOK Žiar nad Hronom, člen pracovnej skupiny
Melánia Hricová	ÚPSVaR, člen pracovnej skupiny
Alica Jasenáková	ÚS SČK, člen pracovnej skupiny
Jana Mackovičová	NŠD, člen pracovnej skupiny
Ján Truben	Jednota dôchodcov Slovenska, člen pracovnej skupiny
Emília Pobežková	Denné centrum, člen pracovnej skupiny
Karol Lukeš	OZ MOSTY, člen pracovnej skupiny
Lýdia Cigerová	poslankyňa MsZ Žiar nad Hronom
Mária Roobová	MO SZPP, člen pracovnej skupiny
Peter Hlaváč	DD a DSS Žiar nad Hronom, člen pracovnej skupiny
Martina Selecká	terénny sociálny pracovník
Pavol Horváth	terénny sociálny pracovník
Monika Minárová	zástupca mesta Žiar nad Hronom
Miriám Mezeiová	zástupca mesta Žiar nad Hronom
Dagmar Štifnerová	zástupca mesta Žiar nad Hronom

Dotazník o sociálnych službách – informačný zdroj potrieb a názorov obyvateľov mesta

Na zistenie záujmu o sociálne služby bol pre obyvateľov mesta vypracovaný dotazník. Dotazník obsahoval 21 otázok, z toho 4 otázky boli zatvorené, 17 otázok bolo otvorených. Dotazník sa expedoval do 800 domácností, v stanovenom termíne sa vrátilo na mestský úrad 118 vyplnených dotazníkov. Vo vyplnených dotazníkoch bolo zastúpených celkovo 372 členov domácností, v priemere 3,12 členov na jednu domácnosť.

Väčšina respondentov bývala vo vlastnom byte (72) alebo vo vlastnom dome (21), u rodičov a starých rodičov bývalo 7 respondentov, 10 respondentov bolo z útulku, chatky, prístrešia. Ako osoby, ktoré v súčasnej dobe potrebujú sociálnu starostlivosť alebo službu, uvádzali respondenti zdravotne postihnuté osoby (20), starších a chorých ľudí vyžadujúcich opateru (18) a deti vo veku do dvoch rokov (jasle a domáca opatera). V domácnostiach respondentov žije 23 osôb s ťažkým zdravotným postihnutím a vo svojom okolí poznajú 60 osôb, o ktorých si myslia, že potrebujú nejakú sociálnu službu. Respondenti by najviac potrebovali pomocť s komunikáciou s okolím a na úradoch (2), s pracovným uplatnením (11), s prístupom k informáciám (11), poradenstvo (9), liečebnú rehabilitáciu (9), poskytovanie kompenzačných pomôcok (8), ošetrovanie v domácnosti (5) chránené bývanie, realizáciu vlastných záujmov (5). Iba dvaja respondenti uviedli konkrétnu zdravotnú pomôcku, ktorú by potrebovali (barla, úchytky v kúpeľni). Ak by respondenti potrebovali pomoc pri zabezpečovaní sociálnej služby obracali by sa predovšetkým na deti a príbuzných (56), na úrad práce (33), na mesto (32), na seba (13). O situácii so sociálnymi službami v našom meste si 32 respondentov myslí, že sociálnych služieb je nedostatok, že ich je dostatok, ale chýbajú informácie si myslí 27 respondentov, že ich je dostatok, ale nemôžu si ich dovoliť z finančných dôvodov 22, dostatok, ale uprednostňujú starostlivosť v rodine 14. Najviac by uprednostnili starostlivosť vo vlastnom byte za pomoci rodiny (37), opatrovateľskú službu v domácom prostredí (30), penzión (20), sociálne bývanie pre dôchodcov (18), domov dôchodcov (17), dom s opatrovateľskou službou (16). Informovanosť považuje za pomerne dobrú 37 respondentov, skôr nedostatočne (22) a nedostatočne (12), avšak 32 respondentov si vie nájsť v nevyhnutnom prípade potrebné informácie. Najviac informácií čerpajú respondenti z Internetu a www.ziar.sk (59), z mestských novín (53), osobne na mestskom úrade (35), na úradnej tabuli mesta (19), v klube dôchodcov (11). Zdravotné pomôcky by si dokázalo vybaviť 39 respondentov, nevedelo by si vybaviť 70 respondentov. Domácnosti by najviac uvítali poradenstvo v oblasti sociálnych vecí (70), právne poradenstvo (39), bezplatné poradenstvo (30), poradenstvo pri hľadaní zamestnania (30), poradenstvo v krízových situáciách (25).

Celkove sa dá konštatovať, že obyvatelia mesta uprednostňujú starostlivosť a sociálne služby v domácnosti. Je to čiastočne spôsobené zaužívanými zvyklosťami, ale aj názorom, že sociálne služby si nemôžu dovoliť. Najviac sa zaujímajú o služby pre ľudí v dôchodkovom veku a zdravotne postihnutých obyvateľov. Nemajú informácie o vybavovaní zdravotných pomôcok. Napriek tomu, že využívajú viaceré informačné zdroje, pociťujú nedostatok informácií o sociálnych službách, starší ľudia požadujú informácie v písomnej podobe. Veľmi požadovanou formou sociálnej služby sa javí sociálne poradenstvo. Z ambulantných sociálnych služieb je záujem najmä o zariadenie pre seniorov (domov dôchodcov), penzión a sociálne bývanie pre dôchodcov. Z terénnych sociálnych služieb uprednostňujú opatrovateľskú službu v domácom prostredí.

Iné zdroje názorov obyvateľov mesta Žiar nad Hronom:

Verejná prezentácia KPSS sa uskutočnila 19.9.2011 v priestoroch Mestského kultúrneho centra. Okrem zástupcov pracovnej skupiny, ktorá spolupracovala na vypracovaní materiálu, sa prezentácie zúčastnilo i niekoľko občanov. Nechýbalo ani vedenie mesta, poslanci a kolektív Odboru starostlivosti o obyvateľa, ktorý materiál spracoval. Občania boli o verejnom stretnutí informovaní v dostatočnom časovom predstihu.

Požiadavky a pripomienky verejnosti

Občania mesta mali možnosť pripomienkovať dokument Komunitný plán sociálnych služieb na verejnom stretnutí. Na tomto stretnutí nebola vznesená žiadna pripomienka od prítomných občanov.

Možnosť pripomienkovať KPSS mali občania aj osobne na Mestskom úrade, písomne alebo mailom na určené adresy a to do 10.10.2011. K tomuto dátumu boli doručené štyri pripomienky od občanov, ktoré boli spracované a niektoré aj zapracované do dokumentu.

Pripomienka č. 1

- doplniť medzi účastníkov tvorby KPSS aj obyvateľov mesta a ďalšie organizácie ktoré pôsobia na území mesta – doplnené
- štatistické údaje o nezamestnanosti – podľa názoru občana KPSS mesta Žiar nad Hronom nezamestnanosť nerieši – zapracovaný údaj o aktívnej politike mesta v rámci nezamestnanosti v cieľoch a prioritách rozvoja sociálnych služieb – služby zamerané na občanov v núdzi
- Rómska komunita Pod Kortínou by si zaslúžila byť jednou z cieľových skupín v KPSS, mesto ju rieši Lokálnou stratégiou komplexného prístupu – Cieľové skupiny ktorým sa komunitný plán venuje vznikali dlhodobo na stretnutiach pracovnej skupiny. Pracovná skupina zadefinovala cieľové skupiny na svojich stretnutiach a z odporúčaní pracovnej skupiny sa vychádzalo pri tvorbe dokumentu .

Pripomienka č. 2

- Poskytovatelia sociálnych služieb aj kultúrne inštitúcie – doplnené
- Organizovanie kultúrno – osvetových aktivít so zameraním na rómske etnikum všetkých vekových kategórií – doplnené
- Pohronské osvetové stredisko v Žiari nad Hronom v rámci prevencie pracuje aj s rodičmi závislých detí..... – doplnené do textu
- Podpora krúžkov záujmovej umeleckej činnosti pre všetky vekové kategórie – doplnené

Pripomienka č. 3

- Vytvoriť pracovné pozície pre asistentov učiteľa, ktorí by sa venovali deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia – doplnené do cieľov a priorít
- MHD v meste – zabezpečiť pravidelnú dopravu v meste aj počas víkendov z vlakovej stanice do mesta a opačne – doplnené do cieľov a priorít

Pripomienka č. 4

- Pripomienka k poskytovaniu odľahčovacej služby a k poskytovaniu týždenného pobytu v zariadení sociálnych služieb „Doména“.

Mesto Žiar nad Hronom poskytuje odľahčovaciu službu osobe, ktorá sa stará o osobu s ťažkým zdravotným postihnutím v zmysle zákona č. 448/2008 Zb. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a v zmysle VZN mesta Žiar nad Hronom č. 6/2009. Zriaďovateľom domova sociálnych služieb – „Doména“ je banskobystrický samosprávny kraj. Charakter zariadenia a poskytované služby sú výlučne v kompetencii zriaďovateľa.

Pripomienka č. 5

- Absencia zariadenia pre seniorov – forma denného stacionára.

Mesto Žiar nad Hronom počas prevádzkovania zariadenia opatrovateľskej služby umožnilo záujemcom poskytovanie sociálnej služby v rámci denného stacionára. O tento typ sociálnej služby nebol zo strany občanov dostatočný záujem. Služby poskytované v zmysle zákona o sociálnych službách v dennom stacionári nenapĺňali potreby fyzických osôb odkázaných na sociálnu službu v uvedenom type zariadenia.

3 ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK V OBLASTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB – SWOT – ANALÝZA

Analýza predstavuje východiská komunitného plánovania, ktoré vystupujú ako súhrn ukazovateľov, znakov a charakteristík súčasného stavu systému sociálnych služieb, nielen pre komunitu, ale aj pre ostatné žijúce systémy mesta. Majú analytický a hodnotiaci charakter. Časovo monitorujú stav systému pred a počas začatia jeho koncepcných a rozvojových zmien.

SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• Dobre zabezpečená sociálna pomoc a služby na MsÚ (v rámci legislatívy) • Domov dôchodcov (zariadenie pre seniorov) v meste • Bezbariérovosť v meste a v inštitúciách • Aktivačné práce ako nástroj na zachovanie pracovných návykov • Detské jasle v meste • Mesto zabezpečuje charitu – poskytovanie oblečenia • Umožnenie stravovania seniorov na školách • Útulok pre mužov v meste • Služby Domu seniorov • Denné centrum (klub dôchodcov) a Jednota dôchodcov Slovenska) ako dobre fungujúce organizácie v meste • Vytváranie detských ihrísk, športovísk • Dovozy stravy do domácností pre dôchodcov a ŤZP prostredníctvom ÚS SČK • Sociálne služby v Doméne – denný stacionár pre zdravotne postihnutých obyvateľov • Opatrovateľská služba – dlhodobá dobre zabezpečená služba • Mesto zamestnáva 4 terénnych sociálnych zamestnancov • Územný spolok SČK na území mesta • ÚPSVaR v meste – služby zamestnanosti, sociálne dávky a nasmerovanie občana • Pomoc mesta – projekty pre seniorov • Nemocnica s poliklinikou – dostupná zdravotná starostlivosť v meste • Podpora seniorov v rámci kompetencií a možností rozpočtu mesta • Aktívna spolupráca seniorov a mesta • Budovanie bytových jednotiek pre seniorov	• Separovaná osada pod Kortinou • Vysoká nezamestnanosť Rómov • Nízka vzdelanosť a právne vedomie Rómov • Veľmi vysoký počet osôb v rómskej populácii odkázaných na sociálne dávky • Nepostačujúca kapacita Zariadenia pre seniorov a DSS • Vzrastajúca nezamestnanosť – málo možností zamestnať sa • Chýba útulok pre matky s deťmi • Nedostatočná informovanosť obyvateľov v sociálnej oblasti, málo využívaná ATV na sociálne témy • Chýba penzión pre dôchodcov (bývanie, strava, vrátnik, upratovanie, pranie) • Chýbajú oddychové zóny - lavičky pre starších ľudí • V meste pracuje málo neziskových organizácií • Chýba informačný bulletin o sociálnych službách (napr. ako trvalá príloha mestských novín) • Chýba zabezpečovanie sociálnych služieb cez MVO • Nezáujem o dobrovoľnícku prácu • Skúsená MVO vyvíja svoju činnosť mimo územia regiónu • Vysoký počet rómskych obyvateľov závislých od fajčenia, alkoholu a omamných látok • Izolovanosť subjektov poskytujúcich sociálne služby • Rast počtu seniorov odkázaných na sociálnu pomoc a služby • Absencia cirkevných inštitúcií pri poskytovaní sociálnej pomoci a služieb • Málo projektov z európskych fondov v oblasti sociálnych služieb

• Samosprávny kraj je zriaďovateľom väčšiny zariadení sociálnych služieb v meste	• Chýba chránené bývanie
---	--

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
• Udržanie terénnych sociálnych pracovníkov - pokračovanie v projekte • Riešenie sociálnej situácie prostredníctvom osobitného príjemcu • Stará poliklinika – možnosť nových služieb • Sociálne zariadenia v blízkom okolí (Ladomerská Vieska, Janova Lehota, Prochot, Žarnovica) • Vytvorenie siete služieb od najjednoduchších po náročné • Možnosti rýchleho riešenia klienta cez terénnu sociálnu prácu • Zabezpečenie bytových jednotiek pre seniorov • Možnosť získavať finančné prostriedky z európskych fondov • Rozširovanie sociálnych služieb sociálne poradenstvo, opatrovateľská služba a iné • Vznik nových sociálnych služieb = príležitosť na vznik nových pracovných miest	• Obmedzenie počtu aktívnych pracovníkov • Ukončenie projektu komunitnej práce • Starnutie populácie • Existencia (žitie) rómskych obyvateľov bez príjmov z práce • Negatívna verejná mienka o Rómoch • Pokles pôrodnosti • Nárast prechodu kompetencií zo štátu na mestá bez finančného zabezpečenia • Klesajúci počet obyvateľov mesta • Rómska osada – jej rozširovanie, hromadenie odpadu, bývanie bez dodržiavania základných hygienických návykov, alkoholizmus... • Nízky záujem občanov o sociálnu oblasť • Časté zmeny v legislatíve v sociálnej oblasti • Kapacita Domu seniorov (klub dôchodcov) začína byť nepostačujúca • Nízka vzdelanostná úroveň Rómov, neukončené základné vzdelanie • Zložitý a zdĺhavý proces získavania finančných prostriedkov z európskych sociálnych fondov • VÚC prestane dotovať sociálne služby v meste v takej miere, ako doteraz • Žiar nad Hronom – časť Šašovské Podhradie – pribúdajú rómski obyvatelia • Neschopnosť adaptácie chovanca na reálny život po návrate z detského domova • Neriešenie rómskej problematiky

3.1 Swot analýza – výstupy a závery

Silné stránky

Medzi silné stránky mesta patrí poskytovanie sociálnej pomoci a zabezpečovanie požadovaných sociálnych služieb prostredníctvom odboru starostlivosti o obyvateľa, ako napr. základné sociálne poradenstvo, sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela, poskytovanie jednorazových sociálnych dávok, zabezpečovanie dotácií na stravu, školské potreby, výkon osobitného príjemcu štátnych sociálnych dávok, terénna sociálna práca, opatrovateľská služba v domácom prostredí, posudková činnosť v oblasti sociálnych služieb, stredisko charity a stredisko osobnej hygieny, mesto zamestnáva 4 komunitných terénnych zamestnancov, atď.

V meste je pomerne široké zastúpenie sociálnych služieb: domov dôchodcov a domov sociálnych služieb so 150 lôžkami, útulok pre bezdomovcov s kapacitou 21 lôžok, denný stacionár Doména pre zdravotne postihnutých obyvateľov s kapacitou 17 osôb, Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS). Na území mesta pôsobí aj územný spolok Slovenského Červeného kríža.

V blízkom okolí mesta sa nachádza domov dôchodcov, domov sociálnych služieb a domov dôchodcov v Janovej Lehote (61 lôžok), domov sociálnych služieb pre mentálne postihnutých mužov v Ladomerskej Vieske (50 lôžok), domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v Prochote (13 lôžok), Samaritánka n. o., v Žarnovici, detský domov v Novej Bani a domov sociálnych služieb Hrabiny.

Mesto zabezpečuje podmienky pre záujmovú činnosť organizácií združujúcich seniorov a zdravotne postihnutých obyvateľov, je zriaďovateľom denného centra pre dôchodcov a prevádzkovo zabezpečuje Dom seniorov. Pre seniorov sa v súčasnej dobe budujú nízkorozmerné byty a garsónky. V meste sa nachádza pracovisko Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý poskytuje služby zamestnanosti, pomoc v hmotnej núdzi, štátne sociálne dávky, sociálno-právnu ochranu detí a sociálnu kuratelu, poradensko-psychologické služby, posudkové činnosti a peňažné príspevky na kompenzáciu dôsledkov ŤZP. Sídlo tu má aj sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne. Mesto zamestnáva uchádzačov o zamestnanie formou aktívnych prác, ktorí zabezpečujú hlavne poriadok v uliciach mesta a udržiavajú sa u nich pracovné návyky.

Obyvatelia mesta majú k dispozícii dostupnú zdravotnú starostlivosť v nemocnici s poliklinikou a v súkromnom zdravotníckom zariadení ProCare.

Slabé stránky

V súvislosti s dlhodobým demografickým vývojom, ktorý je charakteristický procesom starnutia, narastá v meste počet obyvateľov v dôchodkovom veku, pre ktorých bude treba zabezpečiť potrebné služby. Existujúce zariadenia sociálnych služieb majú už teraz nepostačujúcu kapacitu, na službu je potrebné čakať v poradovníkoch. Seniori požadujú penzión (vzájomná komunikácia, zabezpečené bývanie, strava, vrátnik, príp. upratovanie a pranie).

V meste sa vytvorila separovaná rómska osada, ktorá sa rozrastá. Jej obyvatelia sú na nízkej vzdelanostnej úrovni, žijú zo sociálnych dávok, majú nízke právne vedomie, nežijú sa prácou. V osade sa hromadia nepovolené skládky odpadu, chýba dodržiavanie základných hygienických návykov, vyskytuje sa časté požívanie alkoholických nápojov a omamných látok (najmä fetovanie). V meste chýba zabezpečovanie sociálnych služieb cez MVO, skúsená mimovládna organizácia vyvíja svoju činnosť prevažne mimo územia nášho regiónu. V meste absentujú niektoré sociálne služby ako napr. útulok pre matky s deťmi, nízkoprahové denné centrum, či sociálny taxík.

Na informovanosť obyvateľov v sociálnej oblasti sa nedostatočne využíva ATV a sú požiadavky na tematické informačné prílohy v mestských novinách.

Do sociálnej pomoci a služieb sa nezapája cirkev a nie je takmer žiadne financovanie sociálnych aktivít zo zdrojov podnikateľov a sponzorov.

Príležitosti

Vznikajú možnosti rozšírenia sociálneho poradenstva prostredníctvom terénnych komunitných zamestnancov a rýchleho riešenia krízových situácií klientov formou terénnej sociálnej práce. Predpokladom je udržanie komunitných zamestnancov. V dlhodobejšom časovom horizonte je možné vytvoriť komplex sociálnych služieb od najjednoduchších až po zložité – ambulantné. Rozšírenie sociálnych služieb je možné prostredníctvom projektov z európskych fondov.

Ohrozenia

Za najrizikovejšie ohrozenia môžeme pokladať starnutie populácie, zväčšovanie rómskej osady a pretrvávajúci spôsob života Rómov bez práce. Sťažená situácia môže nastať ak VÚC prestane dotovať sociálne zariadenia v takej miere ako doteraz a na mesto budú prechádzať ďalšie kompetencie bez finančného príspevku štátu. Sociálnu situáciu môžu sťažiť aj časté zmeny v legislatíve a zložitý proces získavania finančných prostriedkov z európskych fondov. Problémom môže byť aj zníženie počtu zamestnancov v terénnej sociálnej práci a v aktívnej činnosti.

4 ANALÝZA POŽIADAVIEK A STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Riešenie problematiky nepriaznivej sociálnej situácie seniorov a zdravotne ťažko postihnutých občanov zaberá širokú oblasť riešenia otázok sociálnej núdze. Základným predpokladom na poskytnutie sociálnej služby je skutočnosť, že občan nie je schopný sám, ani s pomocou svojej rodiny riešiť alebo zmierniť svoju nepriaznivú sociálnu situáciu.

Mesto Žiar nad Hronom zabezpečuje pomoc odkázaným občanom na sociálne služby prostredníctvom odboru starostlivosti o obyvateľa. Odbor starostlivosti o obyvateľa zabezpečuje obyvateľom mesta na úseku sociálnych služieb tieto služby:

- poskytovanie pomoci občanom formou sociálneho poradenstva, informovanie občanov o sociálnych službách prostredníctvom mestských médií,
- komplexné vybavenie žiadosti o poskytnutie opatrovateľskej služby (vydanie rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu, uzatvorenie zmluvy o poskytovaní opatrovateľskej služby),
- poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti občana,
- vykonávanie šetrenia v rodinách, ktorým sa poskytuje sociálna služba a dohliada na výkon opatrovateľskej služby v rodinnom prostredí,
- zodpovedá za odbornú činnosť poskytovaných sociálnych služieb,
- vydávanie rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu v zariadení sociálnych služieb a zabezpečenie poskytovania sociálnej služby,
- vykonávanie terénnej sociálnej práce,
- pomoc dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby a pomoc rodine pri osobnej starostlivosti o dieťa pri narodení najmenej troch detí súčasne,
- spolupracuje s úradmi a štátnymi inštitúciami,
- spolupracuje so subjektmi pri poskytovaní priestorov na záujmové a spoločenské činnosti, činnosti podporujúce fyzickú a psychickú aktivitu, vzdelávanie a relax predovšetkým pre obyvateľov v dôchodkovom veku a obyvateľov so zdravotnými hendikepmi v Dome seniorov,
- pomoc pri zabezpečovaní kultúrneho a spoločenského života obyvateľov v dôchodkovom veku (denné centrum).

4.1 Opatrovateľská služba

V rámci prechodu kompetencií z okresného úradu na samosprávy prevzalo mesto Žiar nad Hronom od 01.01.2003 celú agendu opatrovateľskej služby vrátane všetkých klientov a opatrovateľiek.

Mesto Žiar nad Hronom je dominantným poskytovateľom opatrovateľskej služby na území mesta. Ide o prioritnú terénnu sociálnu službu z dôvodu, že sa poskytuje v domácnosti občana. Je zachované prirodzené sociálne prostredie, sociálne štruktúry rodiny a domácnosti klienta. Sociálna služba sa poskytuje seniorom a občanom so zdravotným postihnutím. Dôvodom stanovenia priority opatrovateľskej služby je skutočnosť, že terénne sociálne služby podľa dostupných štatistických údajov chýbajú alebo sú nedostatkové.

Mesto Žiar nad Hronom splnilo všetky podmienky na poskytovanie opatrovateľskej služby a táto bola v zmysle zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov VÚC zapísaná do registra poskytovateľov sociálnych služieb. To znamená, že organizovanie a poskytovanie opatrovateľskej služby je zabezpečované zamestnancami, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady.

Mesto Žiar nad Hronom k 30.06.2011 poskytovalo opatrovateľskú službu 40 občanom. Túto službu zabezpečovalo 14 opatrovateľiek.

Opatrovateľská služba je poskytovaná klientom, ktorí o ňu požiadajú a spĺňajú zákonné podmienky na jej poskytovanie. Služba je poskytovaná vo vymedzenom rozsahu max. 7,5 hod. denne. Celodenná opatrovateľská služba sa neposkytuje, i keď sa javí v ojedinelých prípadoch potreba poskytovať opatrovateľskú službu rozdelenú na viacero časových úsekov v priebehu 24 hodín. Táto absencia spôsobuje, že občania v sociálnej núdzi, ktorá by sa dala riešiť poskytnutím ďalšej opatrovateľskej služby, alebo ďalších druhov terénnych sociálnych služieb, sú nútení žiadať o poskytovanie služieb v zariadeniach sociálnych služieb, čím sú vytrhávaní z prirodzeného sociálneho prostredia svojich domácností a rodín. Tu pociťujeme absenciu ďalšieho subjektu, ktorý by poskytoval opatrovateľskú službu, podľa individuálnych požiadaviek klienta počas celého dňa, resp. aj víkendov.

Mesto Žiar nad Hronom poskytuje v súčasnom období (r.2009-2011) sociálnu službu na podporu rodiny s deťmi rodine, ktorej sa narodili tri deti súčasne.

4.2 Odľahčovacia služba

Sociálna služba – podporná služba sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Cieľom odľahčovacej služby je umožniť fyzickej osobe, ktorá opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jej fyzického zdravia a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia.

4.3 Stravovanie dôchodcov

Mesto Žiar nad Hronom je zriaďovateľom troch základných škôl, pri ktorých sú plne funkčné školské jedálne, ktoré svojou priestorovou kapacitou a modernou vybavenosťou umožňujú pokryť nielen potreby žiakov a zamestnancov škôl a školských zariadení, ale majú aj kapacitu na poskytovanie stravy pre ďalších záujemcov.

Mesto Žiar nad Hronom umožnilo seniorom a ostatným občanom mesta - záujemcom, zakúpiť si kompletne obedy z miestnych školských jedální, z ktorých dve svojim umiestnením pokrývajú centrálnu zónu mesta – sídlisko, kde býva väčšina pôvodných obyvateľov mesta Žiar nad Hronom, teda aj seniorov. Tretia školská jedáleň je umiestnená v severozápadnej časti mesta a pokrýva novšiu sídliskovú časť mesta tzv. ETAPU. V tejto časti mesta sa nachádza aj nájomný mestský dom, v ktorom našli ubytovanie výlučne seniori mesta, ktorí takmer 100% využívajú služby príľahlej školskej jedálne. Cena jedného obeda pre seniorov v školských jedálňach je nižšia ako štandardná cena v iných stravovacích zariadeniach.

Roznáškovú službu obedov na území mesta uskutočňuje okrem podnikateľských subjektov aj Územný spolok Slovenského červeného kríža. Okrem roznáškovej služby je možné v tejto organizácii si taktiež objednať aj obedy.

5 ANALÝZA PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

5.1 Občania v dôchodkovom veku

Starnutie nie je choroba, ale fyziologický, zákonitý, nezvratný a postupný proces, teda prirodzené obdobie života.

Starnutie pre mnohých ľudí prináša nemalé problémy. Často zostávajú osamotení, nakoľko stratili životného partnera a rodina – deti nie vždy sú schopné a ochotné postarať sa o starého človeka. Ak má človek zvládnuť problémy staroby a zmeny, ktoré s ňou nastávajú, musí sa im vedieť brániť a hlavne nepoddať sa im. V meste Žiar nad Hronom žije približne 3270 občanov v poproduktívnom veku (dôchodcov). Mesto vytvára v dennom centre podmienky pre seniorov na organizovanie spoločenského a kultúrneho života, ktorý je z psychologického, sociálneho a ľudského hľadiska pre občanov tejto kategórie mimoriadne dôležitý a potrebný. Činnosť denného centra je financovaná z členských príspevkov a príspevkom z rozpočtu mesta. Denné centrum má k 30.06.2011 190 členov. Priestory denného centra sú poskytnuté aj pre činnosť a aktivity seniorov organizovaných v Jednote dôchodcov na Slovensku. Kapacitné priestory už v súčasnosti nepostačujú záujmu seniorov o klubové, záujmové a spoločenské činnosti a aktivity.

5.2 Občania so zdravotným postihnutím

Zdravotné postihnutie je situáciou, ktorá podstatne ovplyvňuje kvalitu života jedinca a kladie na neho a jeho okolie značné nároky. Okrem zdravotných a duševných problémov so sebou často prináša i sociálny handicap, pretože človeku bráni vykonávať niektoré aktivity, žiť bežným spôsobom života.

Mesto Žiar nad Hronom venuje tejto cieľovej skupine obyvateľov zvýšenú pozornosť. Táto skupina občanov vyžaduje mimoriadnu pozornosť ako zo strany štátu, tak aj zo strany mesta. Pre týchto občanov boli vybudované bezbariérové vstupy do verejných budov a bezbariérové chodníky v meste.

Mesto Žiar nad Hronom bezplatne poskytuje priestory v Dennom centre na činnosť zväzov organizujúcich zdravotne postihnutých občanov, ako napr. zväz zdravotne postihnutých, únia nevidiacich a slabozrakých, centrum nepočujúcich – ANEPS, zväz diabetikov. Z rozpočtu mesta sú každý rok zväzom poskytované finančné príspevky na záujmové a spoločenské činnosti obyvateľov so zdravotným postihnutím.

5.3 Rodiny s deťmi a mladí dospelí

V meste Žiar nad Hronom sú na pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a pre podporu rodiny a zosúladovania rodinného a pracovného života zriadené od roku 1991 detské jasle. Mestské detské jasle zabezpečujú dennú starostlivosť o deti od šiestich mesiacov do dvoch rokov.

Mestské detské jasle sú od 1.9.2004 umiestnené v objekte IX. materskej školy, vo vyčlenenom samostatnom krídle predškolského zariadenia. Pozostávajú zo 7 miestností. Dispozičné riešenie: prijímacia miestnosť, herňa s jedálňou, prípravná kuchynka, 2 spálne, kancelária vedúcej sestry, zariadenia pre osobnú hygienu detí. Kapacita mestských detských jasí je limitovaná na 15 miest. O deti zverené do opatery sa stará odborný personál zdravotných sestier a pedagogický personál. Poplatok za denný pobyt dieťaťa v mestských detských jasliach je stanovený na základe uznesenia MsZ v Žiari nad Hronom č. 28/2005.

Za celé obdobie fungovania detských jasí bolo opatrených cca 616 detí.

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
% využitia	93,47	84,44	99,44	89,88	104,33	103,86	78,33	102,22

Tab č. 4: Využitelnosť kapacity za obdobie 2004-2011/k 30.6.2011/

Mesto Žiar nad Hronom nemá vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti zariadenia sociálnych služieb pre rodiny s deťmi, prípadne mladých dospelých, ktorí potrebujú osobitnú starostlivosť alebo pre výkon sociálnoprávnej ochrany. Pre tieto potreby sú využívané kapacity zariadení VÚC Banská Bystrica alebo zariadenia zriadené neziskovými organizáciami.

Zámerom mesta je stabilizácia sociálnej situácie v rodine, predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine a vzniku sociálno patologických javov detí a plnoletých osôb.

V rámci týchto zámerov mesto Žiar nad Hronom na základe zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane a o sociálnej kuratеле:

- poskytuje zo svojho rozpočtu príspevky na obnovu rodinných pomerov
- utvára podmienky na prácu s komunitou
- spolupracuje so štátnymi orgánmi sociálnoprávnej ochrany,
- spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení uložených súdom
- podieľa sa na spracovaní a plnení plánu sociálnej práce s dieťaťom
- poskytuje pomoc dieťaťu alebo plnoletej fyzickej osobe, mladému dospelému po skončení náhradnej osobnej starostlivosti a ústavnej starostlivosti
- vykonáva osobitného príjemcu na štátne dávky

Vybrané ukazovatele SPO	počet
Počet evidovaných rodín	1324
Počet evidovaných detí	2224
Počet detí v konaní o NÚS	5
Počet detí v NOS	33
Počet detí v pestúnskej starostlivosti	10
Počet detí s poruchami správania	60
Počet mladistvých s poruchami správania	86
Celkom počet detí umiestnených v DD	30
Celkom počet detí umiestnených RC	8
Celkom počet detí pre výkon osobitného príjemcu	49

Tab č. 5: Vybrané ukazovatele sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v meste Žiar nad Hronom k 30.6.2011

Počet trestných konaní mladistvých	6
Počet maloletých u ktorých bolo trestné konanie zastavené pre nízky vek	2
Počet odsúdených mladistvých	1
Návrat z výkonu trestu	34

Tab č. 6: Trestná činnosť maloletých a mladistvých
Zdroj: ÚPSVaR

5.4 Občania v núdzi

Pod týmto pojmom rozumieme širšie spektrum osôb. Zaraďujeme sem napr. osoby drogové či inak závislé, osoby počas a po výkone trestu, osoby u ktorých je potrebné podnietiť zmenu postojov, hodnôt, prijatia iných vzorcov a noriem správania atď. Zlá finančná situácia niektorých rizikových skupín obyvateľstva mala vplyv na nárast počtu bezdomovcov.

5.4.1 Občania v hmotnej núdzi

Túto skupinu obyvateľstva tvoria najmä dlhodobo nezamestnaní ľudia s obmedzenými finančnými príjmami. Veľká časť si vzhľadom na sociálnu, kultúrnu a vzdelanostnú úroveň nedokáže zabezpečiť primerané životné podmienky a túto situáciu nevedia riešiť vlastným pričinením. Mesto Žiar nad Hronom poskytuje tejto skupine občanov jednorazové dávky.

5.4.2 Občania a rodiny s príjmom pod hranicou životného minima

Ide o nie zanedbateľnú skupinu obyvateľstva, ktorých príjem je nižší ako suma životného minima fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú spoločne. Sumy životného minima sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka. Ide predovšetkým o rodiny, ktorých jediným zdrojom príjmu je rodičovský príspevok, príspevok za opatrovanie, invalidný dôchodok a pod.

Týmto rodinám je cestou mesta Žiar nad Hronom poskytovaná pomoc najmä zo štátnych prostriedkov, v zmysle Zákona č. 544/2010 Z.z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Jedná sa o dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením (predtým strava) a na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením (predtým školské potreby) navštevujúcim školské a predškolské zariadenia.

K 30. 06. 2011 sme v rámci dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením evidovali 60 detí, k 28. 2. 2011 sme v rámci dotácie na podporu výchovy k splneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením evidovali 35 detí.

5.4.3 Rómska komunita

Žiarsky región, ako aj samotné mesto Žiar nad Hronom, má svoje danosti, z ktorých vyplývajú jeho špecifiká a problémy. Je tu pomerne vysoká nezamestnanosť, nedostatok pracovných príležitostí, narastajúci počet dlhodobo nezamestnaných, početné rómske etnikum, zhoršujú sa sociálne vzťahy v rodinách, nezáujem a apatia sociálne slabších vrstiev o riešenie svojich problémov, ktoré sa stali každodennými. Nezamestnaní nemajú chuť ani snahu riešiť akýkoľvek problém. Cítia sa hendikepovaní popri ostatných ľuďoch v spoločnosti a odtrčení od normálneho života, dokonca pociťujú krivdu, že im nikto nechce pomôcť. Pritom zabúdajú, že práve oni by mali byť tí, ktorí by za pomoci ostatných mali svoj nepriaznivý stav riešiť. Tento názor sa netýka len rómskeho etnika, ale aj ostatných ľudí postihnutých sociálnou neistotou a nízkou životnou úrovňou. Tá sa ukazuje predovšetkým u rómskeho etnika a teda zvýšená pozornosť je venovaná rómskemu etniku, nakoľko práve táto skupina má najväčšie problémy vo všetkých vekových kategóriách

Chýbajúce služby sociálneho charakteru pre Rómov:

- komunitné centrum,
- sociálne bývanie,
- zdravotný asistent v rómskej komunite,
- nedostatočné alebo úplne absentujúce služby asistenta učiteľa pre rómske deti zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- poskytovanie bezplatného právneho poradenstva pre sociálne znevýhodnené skupiny
- organizovanie kultúrnoosvetových aktivít so zameraním na rómske etnikum všetkých vekových kategórií – súťaže, festivaly, prehliadky aj širšieho regionálneho charakteru, krúžky, tvorivé dielne

5.4.4 Občania bez prístrešia – bezdomovci

Táto skupina patrí medzi najzraniteľnejšiu skupinu obyvateľov. Vo všeobecnosti sa za bezdomovca považuje človek bez akéhokoľvek bývania, žijúci na ulici. K najzávažnejším faktorom, ktoré ovplyvňujú vznik bezdomovstva, možno zaradiť výkon trestu odňatia slobody, odchod z detského domova, domáce násilie, rodinné problémy, rozvod, drogová závislosť, choroba, nízka vzdelanostná úroveň, strata zamestnania a dlhodobá nezamestnanosť. V meste Žiar nad Hronom je zriadený útulok pre mužov, kde je možnosť zabezpečiť prístrešie tým, ktorí o to požiadajú. Útulok je v správe VUC Banská Bystrica. Mesto ZH prevádzkuje stanicu charity a osobnej hygieny, ktorú využíva aj táto skupina obyvateľov.

Na území mesta sa neoficiálne eviduje 30 bezdomovcov.

Chýbajúce služby pre bezdomovcov:

- nepostačujúca kapacita v útulku pre mužov,
- chýbajúci útulok pre ženy, prípadne matky s deťmi.

5.4.5 Občania s rôznymi druhmi závislostí

Počet užívateľov tzv. ľahkých drog stále narastá a postihuje prevažne mladú generáciu. Veková hranica užívateľov je už na úrovni prvého stupňa základnej školy. Pokiaľ ide o užívanie tzv. tvrdých drog (heroín, pervitín a iné) za závislých možno považovať úzky okruh ľudí. Samostatnú skupinu tvoria ľudia, ktorí vdychujú omamné prchavé látky (toluén, riedidlá, a iné). Táto skupina občanov vyžaduje zvýšenú pozornosť tak z hľadiska prevencie ako aj dopadov na ostatných obyvateľov.

V rámci prevencie a poradenstva vyvíjajú činnosť školy, Centrum pedagogicko psychologického poradenstva a prevencie, OO PZ Žiar nad Hronom a iné. Pohronské osvetové stredisko v Žiari nad Hronom v rámci prevencie pracuje aj s rodičmi závislých detí v Klube rodičov pri Pohronskom osvetovom stredisku a zriadilo internetovú stránku na pomoc rodičom www.rodinaadroggy.estranky.sk, taktiež pravidelne organizuje výstavy s protidrogovou tematikou, prednášky a workshopy.

Chýbajúce služby:

- Streetworker – zabezpečujúci prevenciu v rámci výskytu ochorení (výmena striekačiek, poradenstvo ohľadne možností liečenia, poskytovanie prezervatív a pod.)

6 INŠTITÚCE POSOBIACE V SOCIÁLNEJ OBLASTI

V Žiari nad Hronom pôsobí v sociálnej oblasti viacero subjektov verejnej správy a mimovládnych organizácií. Existencia kvalitne vybudovanej siete sociálnych zariadení a podpora činnosti subjektov zameraných na rôzne sociálne skupiny je predpokladom pre skvalitnenie života obyvateľov.

6.1 Pôsobenie mesta Žiar nad Hronom v sociálnej oblasti

Mesto je základom územnej samosprávy. Postavenie mesta určuje Ústava Slovenskej republiky a ďalej ho spresňuje zákon č. 369/1990 Zb. o mestskom zriadení a niektoré ďalšie právne normy. Mesto je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky združujúci občanov, ktorí majú na jeho území trvalý pobyt. Mesto je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom a v súlade s vlastnými všeobecnými záväznými nariadeniami samostatne hospodári s vlastnými majetkom a s vlastnými financiami a má za povinnosť vypracovať koncepciu rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Samospráva v oblasti sociálnej politiky vykonáva množstvo kompetencií ako svoje originálne, ale aj v režime preneseného výkonu štátnej správy v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele.

Činnosť OSoO MsÚ Žiar nad Hronom

Mesto Žiar nad Hronom, prostredníctvom odboru starostlivosti o obyvateľa, poskytuje služby zadané zákonom.

- podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách mesto Žiar nad Hronom občanom poskytuje:
- opatrovateľskú službu – je jednou z najžiadanejších služieb, poskytuje sa prevažne dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v rôznom rozsahu,
- odľahčovací služba,
- jednorazová dávka v hmotnej núdzi,
- základné sociálne poradenstvo.

Podľa zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele mesto Žiar nad Hronom poskytuje:

- príspevok na dopravu za dieťaťom do detského domova,
- príspevok na úpravu a obnovu rodinných pomerov.

Terénna sociálna práca

V Meste Žiar nad Hronom pracujú dvaja terénni sociálni pracovníci a dvaja asistenti sociálnych pracovníkov. Ich činnosť sa zameriava na prácu v prirodzenom prostredí klienta.

Terénni sociálni pracovníci vykonávajú nasledovné činnosti:

- mapujú lokalitu, v ktorej vykonávajú sociálnu prácu – zber demografických údajov, analýza potrieb,
- vyhľadávajú občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc,
- pracujú s komunitou v jej prirodzenom sociálnom prostredí,
- pomáhajú klientovi pri hľadaní spôsobov riešenia jeho sociálnej situácie a pri riešení jeho problémov,
- sprevádzajú klienta a uplatňujú jeho opodstatnené práva v rôznych inštitúciách v prípade potreby,

- sprostredkujú a realizujú aktivity a opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine, na predchádzanie prehlbovania a opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu a zamedzenie vzniku a nárastu sociálno-patologických javov v komunite,
- sprostredkujú a realizujú aktivity a opatrenia zamerané na predchádzanie a riešenie sociálneho vylúčenia a sociálnej deprivácie, vrátane vzdelávacích a podporných aktivít v oblasti zdravia, vzdelávania, zamestnanosti, bývania, občianskych práv a povinností a pod.,
- spolupracujú s príslušnými inštitúciami a ďalšími relevantnými subjektmi, konzultácie s odborníkmi a sprostredkujú výmeny informácií medzi klientom a inštitúciami v meste.

Stanica charity

V stanici charity sa zbiera, triedi a ukladá prebytočné a nepotrebné šatstvo a obuv od obyvateľov mesta. Následne sa poskytuje občanom v hmotnej núdzi na základe odporúčania úradu práce, sociálnych vecí a rodiny alebo mestského úradu - oddelenia sociálnych vecí.

Stanica osobnej hygieny

V stanici osobnej hygieny majú občania v hmotnej núdzi možnosť (na základe potvrdenia o zaplatení poplatku) sa osprchovať.

Dom seniorov

Dom seniorov mesta Žiar nad Hronom je účelové zariadenie, ktoré zastrešuje záujmové a spoločenské činnosti, činnosti podporujúce fyzickú a psychickú aktivitu, vzdelávanie a relax predovšetkým pre obyvateľov v dôchodkovom veku a obyvateľov so zdravotnými hendikepmi.

Priestory DS sú určené prednostne na činnosť Denného centra (Klubu dôchodcov) v Žiari nad Hronom, ktorého zriaďovateľom je mesto Žiar nad Hronom, ale môžu ich využívať aj obyvatelia mesta združení v neziskových organizáciách a nepolitických komunitách.

V súčasnej dobe pôsobia pod strechou Domu seniorov nasledovné subjekty:

- Denné centrum (Klub dôchodcov) mesta Žiar nad Hronom,
- Jednota dôchodcov Slovenska,
- Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska,
- Únia žien Slovenska,
- Slovenský zväz diabetikov,
- Zväz zdravotne postihnutých,
- ANEPS (nepočujúci),
- Zväz protifašistických bojovníkov (príležitostne).

Denné centrum (Klub dôchodcov)

V dennom centre sa utvárajú podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občana, ktorý je poberateľom starobného dôchodku, alebo občan s nepriaznivým zdravotným stavom.

Denné centrum (Klub dôchodcov) mesta Žiar nad Hronom je záujmovým, kultúrno-spoločenským zariadením pre občanov vo vyššom veku. Zároveň plní sociálnu funkciu – umožňuje udržiavanie kontaktu s okolitým svetom osamoteným seniorom a občanom s nepriaznivým zdravotným stavom. Vznikol v roku 1965. Uplynulé roky potvrdili, že je stále vyhľadávaným miestom kultúrno-spoločenského života ľudí vo vyššom veku, ktorí sa chcú vzdelávať a žiť tak, aby ich chvíle odpočinku boli vždy krásne, vyplnené zaujímavými udalosťami, činnosťou a spoločenskou zábavou.

Denné centrum (Klub dôchodcov) zabezpečuje záujmovú činnosť pre svojich členov v priestoroch klubu i mimo neho. Aktivity klubu tvoria:

- klubová činnosť - vlastná činnosť v priestoroch denného centra,

- kultúrno-spoločenské podujatia – fašiangy v klube, senior majáles, Anna bál, Michalská zábava, rozlúčka so starým rokom,
- organizované zájazdy - tuzemské aj do zahraničia,
- organizované prednášky a besedy na témy - ako do života presadiť správne zásady pre zdravie - správnu výživu, pohyb, duševnú pohodu, rozvoj zmyslových a duševných schopností.

Denné centrum (Klub dôchodcov) má dve veľké klubové miestnosti, sociálne zariadenie a kuchynku. Klubové dni sú 3 x v týždni (utorok, štvrtok, nedeľa). Členský poplatok je 1,66 € ročne na člena. Denné centrum (Klub dôchodcov) je organizačne začlenený pod Odbor starostlivosti o obyvateľa na Mestskom úrade v Žiari nad Hronom.

Informovanosť

Informácie o sociálnych službách sú dostupné na MsÚ sa webovej stránke mesta www.ziarnadhronom.sk.

Poskytovatelia sociálnych služieb v meste Žiar nad Hronom a jeho blízkom okolí

P. č.	Názov	Adresa
1.	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Štiavnici, pracovisko Žiar nad Hronom	Ul. SNP 122
2.	Sociálna poisťovňa	Ul. Sládkovičova . 17
3.	Domov dôchodcov (zariadenie pre seniorov) a domov sociálnych služieb	Ul. SNP 139 Zriaďovateľom je VÚC B. Bystrica, kapacita 150 osôb
4.	Útulok (pre mužov)	Ul. SNP č. 54 Zriaďovateľom je VÚC B. Bystrica, zabezpečuje prístrešie pre mužov
5.	Domov sociálnych služieb Doména – ústav pre denný pobyt zdravotne postihnutých obyvateľov	Ul. SNP 64 – zriaďovateľom je VÚC B. Bystrica
6.	Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti	Ul. Sládkovičova 13
7.	Slovenský Červený kríž - územný spolok	Slaská
8.	Slovenský Zväz zdravotne postihnutých základná organizácia	Ul. A. Kmeťa 11
9.	ANEPS – centrum nepočujúcich, vnútroorganizačná jednotka PO Asociácie nepočujúcich Slovenska	Ul. A. Kmeťa 11
10.	Zväz diabetikov Slovenska, základná organizácia	Ul. A. Kmeťa 11
11.	Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, základná organizácia	Ul. A. Kmeťa 11

Tab č. 7: Subjekty podieľajúce sa na poskytovaní sociálnej pomoci v meste

Vybrané zariadenia sociálnych služieb v blízkom okolí mesta

P.č.	Obec/Mesto	Zariadenie	Poznámka
1.	JANOVA LEHOTA	Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov	Kapacita – 61 lôžok
2.	PROCHOT	Domov sociálnych služieb a domov seniorov	Kapacita – 13 lôžok
3.	ŽARNOVICA	Samaritánka, n. o.	Kapacita – 16 lôžok
4.	BANSKÁ ŠTIAVNICA	Domov Márie	
		Oddelenie dlhodobo chorých (NsP)	
		Dom ošetrovateľskej starostlivosti	
5.	KREMNICA	Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov	Kapacita – 34 lôžok
		Detský domov Maurícius	Kapacita – 68 miest
		Útulok – pre deti z detských domovov po dovŕšení 18-teho roku veku	Kapacita Dievčatá – 26 miest Chlapci – 27 miest

Tab č. 8: Vybrané zariadenia sociálnych služieb v blízkom okolí mesta

Vybrané organizácie neverejného sektora

P.č.	Názov	Poznámka
1.	Občianske združenie - Mosty	Hviezdoslavova 29/72, Žiar nad Hronom, www.ozmosty.szm.sk
2.	Občianske združenie – Nostra Patria	SNP 139, Žiar nad Hronom
3.	Základná organizácia – Jednota dôchodcov Slovenska	A.Kmeťa 9, Žiar nad Hronom, www.ziar.sk
4.	OZ Partnerstvo – Žiarsky región	Nám. MS 9, Žiar nad Hronom, www.partnerstvovzh.sk , partnerstvo@gmail.com
5.	Nadácia Škola dokorán	Dr. Janského 9, Žiar nad Hronom, www.nsd.sk , nsd@nsd.sk
6.	Materské centrum Mravenisko	Dr. Janského 9, Žiar nad Hronom, mc.mravenisko@gmail.com
7.	Občianske združenie - Okáčik	Dr. Janského 9, Žiar nad Hronom, www.okacik.sk
8.	OZ – Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom	Tajovského 32/25, Žiar nad Hronom

Tab č. 9: Vybrané organizácie neverejného sektora

7 CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom vychádzajú z národných priorít sociálnej politiky Slovenskej republiky. Samozrejme že samotné sociálne služby a sociálna pomoc v meste Žiar nad Hronom spĺňa všetky legislatívne normy Slovenskej republiky opierajúc sa o programové pramene vlády Slovenskej republiky ako aj o odborné pramene v oblasti sociálnej problematiky

Legislatívne normy:

- Ústava SR.
- Zákon NR SR č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon NR SR č. 369/1990Zb. o obecnom zriadení.
- Zákon R SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon NR SR č. 36//2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon NR SR 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.
- Zákon Nr SR č. 599/2003 o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon Nr SR č. 544/2010 o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR.

Programové pramene:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb, MPSVaR, jún 2009 Bratislava

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žiar nad Hronom (2004-2013), Žiar nad Hronom 2005

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Banskobystrického samosprávneho kraja (2011 - 2017)

Stratégia rozvoja sociálnych služieb v Banskobystrickom samosprávnom kraji, BBSK, Banská Bystrica 2006

Národná lisabonská stratégia, Ministerstvi financií SR, Bratislava 2006

Odborné pramene:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, význam, štruktúra a základné metodické tézy – Centrum pre podporu miestneho aktivizmu, Banská Bystrica 2004

Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Mgr. Marianna Koláčková, IVPR, 2009

Komunitné plánovanie sociálnych služieb, mini príručka, PhDr. Helena Woleková, PhD., Mgr. Marcela Mežianová, SOCIA, 2004

Manuál pre komunitné plánovanie, OZ Partnerstvo-Žiarsky región, projekt Partnerstvo sietí, Mgr. Anton Bobák, 2010

Komunitní plánování sociálních služeb – několik let zkušeností z ČR, o.s. Agora Central Europe, 2009

Ostatné pramene a zdroje:

Podnety a návrhy pracovnej skupiny

Podnety a návrhy obyvateľov mesta – verejnosti

Materiály, informácie a štatistické údaje Mestského úradu v Žiari nad Hronom

Materiály, informácie a štatistické údaje ÚPSVaRu v Žiari nad Hronom, v Banskej Štiavnici

Materiály a informačné databázy ostatných subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta Žiar nad Hronom

Sociálny sprievodca – sprievodca sociálnymi službami v Banskobystrickom kraji, Banská Bystrica 2008

Národný strategický referenčný rámec 2007-2013 (operačné programy fondov EÚ)

Harmonogram výziev na podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok za jednotlivé operačné programy

Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórskeho finančný mechanizmus

Dotácie BBSK – 15/2010

Hlavný cieľ rozvoja sociálnych služieb na roky 2012 – 2015:

Zvýšiť kvalitu života obyvateľov mesta skvalitnením a rozšírením sociálnych služieb ich dostupnosťou a efektívnosťou.

Hlavné priority pri zabezpečovaní cieľa rozvoja sociálnych služieb:

- Neustála efektívna komunikácia s občanmi.
- Podpora sociálnych služieb v rodinnom prostredí.
- Komplexný rozvoj terénnych sociálnych služieb a programov.

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb sú v súlade s „Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žiar nad Hronom“ na obdobie rokov 2004 – 2013.

Prehľad cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb pre jednotlivé cieľové skupiny zadané v Komunitnom pláne:

1. Cieľová skupina - Seniori: Priority – Skvalitnenie služieb pre seniorov – tabuľka str. č. 30
2. Cieľová skupina – Občania so zdravotným postihnutím: Priority – Služby pre občanov so zdravotným postihnutím – tabuľka str. č. 31
3. Cieľová skupina – Rodiny s deťmi a mladí dospelí: Priority – Služby pre rodiny s deťmi a mladých dospelých – tabuľka str. č. 32
4. Cieľová skupina – Občania v núdzi: Priority – Služby pre občanov v núdzi – tabuľka str. č. 33-34

Priorita: Skvalitnenie služieb pre seniorov

Hlavný cieľ: Zabezpečenie sociálnych služieb pre seniorov tak, aby zotrvali čo najdlhšie v ich prirodzenom prostredí a žili plnohodnotný život

Priority	Opatrenia	Aktivity	Časový harmonogram	Predpokladané finančné zdroje
1. Služby zamerané na seniorov	1.1 Podpora ambulantných služieb a terénnych služieb	1.1.1 Zvýšenie kapacity terénnej opatrovateľskej služby o 2 pracovné miesta kvalifikovaných opatrovateľiek, v súlade so zákonom o sociálnych službách	2012 – 2015	Poskytovateľ soc. služby Rozpočet mesta
	1.2 Podpora klubovej činnosti	1.2.1 Rozšírenie klubových aktivít seniorov	priebežne	Poskytovateľ soc. služby, rozpočet mesta, granty, VÚC, POS
		1.2.2 Trvalé udržanie funkcie koordinátora aktivít – zaisťovateľa aktivít pre denné centrum	priebežne	Rozpočet mesta
		1.2.3 - Trvalé udržanie priestorov na realizáciu aktivít (Dom seniorov), prípadná modernizácia priestorov	priebežne	Rozpočet mesta, granty, VÚC, občania
	1.3 Podpora voľnočasových aktivít	1.3.1 Realizovanie voľnočasových aktivít pre seniorov – kalanetika vo vode	priebežne	Rozpočet mesta, granty, VÚC, občania
		1.3.2 V oblasti kultúrno – osvetovej práce podpora krúžkov záujmovej umeleckej činnosti pre všetky vekové kategórie	priebežne	Poskytovateľ služby, granty, VÚC, občania, POS

Priorita: Služby pre občanov so zdravotným postihnutím
Hlavný cieľ: Podpora občanov so zdravotným postihnutím, uľahčenie a skvalitnenie ich života

Priority	Opatrenia	Aktivity	Časový harmonogram	Predpokladané finančné zdroje
2. Služby zamerané na osoby so zdravotným postihnutím	2.1 Podpora ambulantných a terénnych sociálnych služieb	2.1.1 Udržanie terénnej sociálnej služby poskytovanej klientom	2013 – 2015	Poskytovateľ soc. služby Rozpočet mesta
	2.2 Podpora aktivít pre občanov so zdravotným postihnutím	2.2.1 Realizácia voľnočasových aktivít pre občanov so zdravotným postihnutím	priebežne	Poskyt. Soc. služby, rozpočet mesta, VÚC, granty, občania
		2.2.2 Trvalé udržanie priestorov na realizáciu aktivít (Dom seniorov) , prípadná modernizácia priestorov	priebežne	Poskyt. Soc. služby, rozpočet mesta, VÚC, granty, občania
	2.3 Vytváranie lepších podmienok pre sociálnu inklúziu ohrozených skupín	2.3.1 Pomoc pri organizovaní kultúrnych a iných podujatí v rámci integrácií pre zdravotne postihnutých	priebežne	Poskyt. Soc. služby, rozpočet mesta, VÚC, granty, občania, POS

Priorita: Služby pre rodiny s deťmi a mladých dospelých

Hlavný cieľ: Poskytnúť potrebnú starostlivosť pre rodiny s deťmi v krízových situáciách, podporiť mládež zo sociálne znevýhodneného prostredia vo voľnočasových aktivitách

Priority	Opatrenia	Aktivity	Časový harmonogram	Predpokladané finančné zdroje
3. Služby zamerané na rodiny s deťmi a mladých dospelých	3.1 Podpora ambulatných služieb a terénnych služieb	3.1.1 Rozšírenie služieb v starostlivosti o deti poskytnutím služieb v domácom prostredí	2012 – 2015	Poskytovateľ soc. služby Rozpočet mesta
		3.1.2 Poskytovanie pomoci na zachovanie a úpravu vzájomných vzťahov medzi dieťaťom a rodičom ak bolo dieťa umiestnené v zariadení na výkon ústavnej starostlivosti	2012 – 2015	Poskytovateľ soc. služby Rozpočet mesta
	3.2 Podpora nízkoprahových služieb pre rodiny, deti a mládež	3.2.1 Podpora voľnočasových aktivít detí z nízkoprájmových a viacpočetných rodín	2013 – 2015	Poskytovateľ soc. služby, Rozpočet mesta, granty, POS
	3.3 Azylové zariadenie pre rodiny s deťmi	3.3.1 Vybudovanie zariadenia dočasného bývania pre rodiny v kríze a mladých dospelých po návrate z DD	2013 – 2015	Poskytovateľ soc. služby, Rozpočet mesta, granty, VÚC

Priorita: Služby pre občanov v núdzi
Hlavný cieľ: Dostatok komplexných služieb, zariadení a aktivít pre občanov v núdzi

Priority	Opatrenia	Aktivity	Časový harmonogram	Predpokladané finančné zdroje
4. Služby zamerané na občanov v núdzi	4.1. Podpora ambulantných služieb a terénnych služieb	4.1.1 Vybudovanie komunitného centra	2012 – 2015	Poskytovateľ soc. služby Rozpočet mesta
		4.1.2 Trvalé udržanie terénnej sociálnej práce v meste	priebežne	Poskytovateľ soc. služby Rozpočet mesta
		4.1.3 Trvalé udržanie a prípadné rozšírenie služieb charity a stanice osobnej hygieny	2012 – 2015	Poskytovateľ soc. služby Rozpočet mesta
	4.2 Ubytovanie	4.2.1 Výstavba bytov nižšieho štandardu	2012 – 2015	Poskytovateľ soc. služby, rozpočet mesta, granty,
	4.3 Podpora a poradenstva prevencie	4.3.1 Vytvárať podmienky pre realizáciu preventívnych programov na školách v spolupráci s inými organizáciami pôsobiace v meste i mimo mesta	2012 – 2015	Poskytovateľ soc. služby, rozpočet mesta, granty, VÚC, MVO
		4.3.2 Aktívna spolupráca mesta s organizáciami pôsobiace v preventívnej oblasti a dôsledné dodržiavanie kompetenčných zákonov platných pre samosprávu (možnosť rozhodovať o počte hracích automatov v meste)	priebežne	Poskytovateľ soc. služby, rozpočet mesta, granty, VÚC, POS
		4.3.3 Bezplatné právne poradenstvo pre sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov	priebežne	Poskytovateľ soc. služby, rozpočet mesta, granty, VÚC
		4.3.4 Vytvoriť pracovné miesta pre asistentov učiteľa, ktorí by sa výhradne venovali deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia	priebežne	Poskytovateľ soc. služby, rozpočet mesta, granty, VÚC

		4.3.5 MHD v meste – zabezpečenie pravidelnej dopravy v meste, aj počas víkendov - z vlakovej stanici do mesta a opačne	priebežne	Poskytovateľ služby, rozpočet mesta, granty, SAD, VÚC
	4.4 Podpora zamestnanosti	4.4.1 Podpora aktivít zameraných na motiváciu pre prácu v teréne (aktivačné nástroje – príspevok pre nezamestnaných)	priebežne	Poskytovateľ služby, rozpočet mesta, granty, VÚC, ÚPSVaR
		4.4.2 Zlepšenie regionálnej a miestnej politiky zamestnanosti pre elimináciu nárastu sociálnych skupín	priebežne	Poskytovateľ služby, rozpočet mesta, granty, VÚC, ÚPSVaR, MVO

8 ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Do roku 2013 je prioritou pre mesto Žiar nad Hronom zrealizovanie projektových zámerov v rámci Lokálnej stratégie komplexného prístupu k marginalizovanej rómskej komunite. Niektoré opatrenia a aktivity sa už priebežne vykonávajú v rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Žiar nad Hronom na roky 2004 – 2013. Jednou z ďalších priorít je vybudovanie viacstupňového sociálneho bývania pre neprispôsobivých občanov a občanov postihnutých rôznymi patologickými javmi.

9 VYHODNOTENIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Hodnotenie KPSS umožňuje, na základe zistených údajov, robiť priebežné vyhodnotenia plnenia stanovených projektových zámerov, vízií, cieľov a napĺňania jednotlivých priorít. Z tohto dôvodu zhotoviteľ KPSS navrhuje pravidelne sa opakujúce vyhodnotenia KPSS (jeden krát za dva roky), ktoré by malo zároveň obsahovať zhodnotenia súčasného stavu, zdôvodňovať prečo sa jednotlivé zámery nedarí naplňať alebo nie je možné vízie a zámery zrealizovať.

Zároveň je nutné uviesť, že tak ako pri zhotovovaní tohto dokumentu, tak predpokladáme že aj do budúcnosti bude aj tento dokument KPSS podliehať a bude musieť odolávať hodnoteniam v kvantitatívnom vyjadrení.

To, či je niečoho „málo-veľa“, sa často odvíja od individuálnych potrieb, želaní či názorov jednotlivcov. Ak sa však prejavia potreby obyvateľov ako vôľa komunity preukázateľným spôsobom, často krát poskytovateľ či zabezpečovateľ začne veriť, že bude s jeho vkladom nakladané hospodárne, účelne a efektívne. A to bude taktiež dôvod na zaktualizovanie Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority,
- pri získaní finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb.

Záver

Komunitné plánovanie je dobrý spôsob ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. V porovnaní s inými metódami výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, pretože zapája všetkých, ktorých sa daná oblasť týka. V procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Pri realizácii komunitného plánovania sociálnych služieb je dôležité si overiť, či sú do procesu plánovania zapojení poskytovatelia zo všetkých kategórií služieb, čo je dôležité z hľadiska preberania budúcich záväzkov za poskytovanie, či rozširovanie danej služby. **Pri absencii niektorých poskytovateľov je potrebné v procese komunitného plánovania rozhodnúť, či ide o službu, ktorú treba vytvoriť na komunitnej úrovni alebo ju definovať ako požiadavku na vyššiu úroveň riadenia (napr. VÚC).**

Zistenie miestnych špecifických požiadaviek na sociálne služby, ku ktorým sme dospeli na základe dôkladnej analýzy prostredia bude podkladom pre vypracovanie stratégie rozvoja sociálnych služieb v meste Žiar nad Hronom na obdobie piatich rokov.

Obsahom stratégie bude:

- Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.
- Systém sledovania realizácie komunitného plánu.
- Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu.
- Schválenie komunitného plánu mestským zastupiteľstvom.

Závěrečné ustanovenia

- (1) Tento komunitný plán sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom schválilo mestské zastupiteľstvo dňa 24.11.2011
- (2) Komunitný plán sociálnych služieb mesta Žiar nad Hronom nadobúda účinnosť dňom schválenia MsZ

V Žiari nad Hronom 24.11.2011

.....
Mgr. Ivan Černaj
primátor mesta